

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Ew. 8. № 57554 /II

Do

Adjutantury Generalnej Naczelnego Wodza
/do rąk własnych gen. Adjutanta/

W W a r s z a w i e .

Ścisłe tajne
trzymać pod zamknięciem!

Przesyła się do wiadomości raport kpt. Morstina z
Paryża Nr. 354/A z 2/XII-20.

1 załącznik.

1-szy Zastępca Szefa Sztabu Gen.

/-/ K u l i ń s k i

Za zgodność:

Generał Pporucznik.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 61697, data 19/XII 1920 r.

Wydziel.

Otrzymują:

Adjut. Gen. Nacz. Wodza
Minister Spr. Wojsk.
Minister Spr. Zagr.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

OFICER ŁACZNIKOWY NACZ.DOW.W.P.

Paryż, dnia 2 grudnia 1920 r.

PRZY SZTABIE MARSZAŁKA FOCHA.

Nr. 354/A.

Do

Naczelnego Dowództwa W.P. Oddział II.

Scisle tajne.

w W a r s z a w i e .

W odpowiedzi na pismo Naczelnego Dowództwa W.P. Sztab Generalny Bw.8 Nr. 49894/II z dnia 2 listopada melduję, że w sprawie naszej polityki wschodniej rozmawiałem z generałem Weygandem i marszałkiem Fochem wczoraj długo i obszernie. W myśl otrzymanych instrukcji starałem się uzasadnić powody, które nas skłoniły do wysunięcia kwestji ukraińskiej i równocześnie złożyłem memorjał wypracowany wspólnie z porucznikiem Zaleskim na podstawie pisma wyżej wymienionego, oraz ^{ceownych} informacji, które mi porucznik Zaleski z Warszawy przywiózł. Chcę tutaj zaraportować, jakie są opinie i zapatrywania generała Weyganda, które marszałek Foch zupełnie potwierdził, formułując je w formie bardziej stanowczej i jaskrawej, co wynika z jego gwałtowniejszego temperamentu.

"Francja chce silnej Polski na Wschodzie i Francja chce ścisłego sojuszu z Polską, zupełnego porozumienia które konwencją spisaną na wzór Belgijskiej powinno być zagwarantowane. Ale zanim do tego ~~dojdzie~~ ^{dojdzie}, Francja musi wiedzieć jakie są cele i zamiary Polski na Wschodzie, do czego ona dąży, jaka jest jej polityka przyszłości. Idea stworzenia państw buforowych ~~etats~~ ^{etats} tempons independants / między Rosją a Polską, jak Ukrainy Białej Rusi ~~dziś zbankrutowała~~ ^{dziś zbankrutowała}. Jeżeli Polska chce ją dalej kontynuować, to także jasno powinna nam to powiedzieć. Ale zamiarem Polski jest zrobienie takiej konwencji z Francją, któraby Polsce gwarantowała bezpieczeństwo granic zachodnich, zostawiając jej zupełnie wolną rękę na wschodzie do przeprowadzenia swoich zamiarów i nieraz ryzykownych dla spokoju Europy przedsięwzięć."

Tu zwróciłem uwagę generałowi Weygandowi, że nie chodzi nam o wolną rękę na wschodzie tylko o bezpieczeństwo naszych granic i możliwość zabezpieczenia naszego bytu państwowego. Generał mówił dalej:

Francja na takie załatwienie kwestji nie pójdzie bo sfery rządzące obawiają się by Polska jej nie zaangażowała w politykę niebezpieczną. I nie o to tylko chodzi, aby Polska nam swoje cele odkryła, ale byśmy mieli pewność, że dotrzyma swoich obietnic i w porozumieniu z nami załatwiać będzie kwestję wschodnią.

Marszałek Foch to ostatnie zdanie bardzo silnie akcentował dodając pewną krytykę dotychczasowej metody działania Naczelnego Dowództwa, które stawia Aljantów, często przed faktami dokonanymi. Generał Weygand zgodził się chwilowe uniesienie Marszałka mówiąc że Naczelne Dowództwo coraz ściślejszy kontakt z jego sztabem utrzymuje, że porozumienie zupełnej jest rzeczą najbliższej przyszłości. Ze Francja musi się starać zrozumieć skuszone nasze tendencje i dążenia wynikające z narodowych aspiracji a Polska powinna się starać usunąć ten pewien cień nieufności, który do niej mają rządzące Francją sfery.

Powiedziałem jeszcze Marszałkowi, że sędzę że nie można traktować wzajemnego stosunku dwóch państw które mają tak wspólne interesa z punktu widzenia jednej lub drugiej kwestji, nawet tak ważnej jak Ukrainaka, a tembardziej z punktu widzenia osób lub partji politycznych. Ze ośmielał się zwrócić mu uwagę, iż nieraz Francja daje chętny posłuch wrogim nam elementom którzy tendencyjnie starają się przedstawić nas jako imperjalistów dążących do zaborczych celów. Marszałek odpowiedział na to "mais alors tachez de vous faire comprendre".

Raportuję dokładnie tę rozmowę sądząc, że ona przyczyni się do wyjaśnienia pewnych punktów w stosunku Francji do nas.

Proszę usilnie o traktowanie specjalnie poufnie tych i podobnych kwestji, bo przekonałem się już naocznie, jak świetnie jest zorganizowana służba wywiadowcza aljantów w Warszawie.

Za zgodność odpisu:

/-/ M o r s t i n
Kapitan.



[Handwritten signature]

19

